

شورای حقوق بشر

دوره پنجاه و هشتم

۲۴ فوریه تا ۴ آوریل ۲۰۲۵

دستور کار بند ۴

وضعیت‌های حقوق بشری که نیازمند توجه شورای حقوق بشر هستند

آلبانی، آندورا، استرالیا، اتریش، بلژیک، بلغارستان، کانادا، کاستاریکا، کرواسی، قبرس، چک، دانمارک، استونی، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، ایسلند، ایرلند، ایتالیا، لتونی، لیختن‌اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورگ، مالت، موناکو، مونته‌نگرو، پادشاهی هلند، نیوزیلند، مقدونیه شمالی، نروژ، لهستان، پرتغال، جمهوری مولداوی، رومانی، سان‌مارینو، اسلواکی، اسلوانی، اسپانیا، سوئد، اوکراین و پادشاهی متحد بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی: **پیش‌نویس اصلاح‌شده قطعنامه [کشورهایی که علامت * کنار نام آنها وجود دارد عضو فعلی شورای حقوق بشر نیستند].**

۵۸/... وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران

شورای حقوق بشر،

با الهام از منشور ملل متحد، اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق‌های بین‌المللی حقوق بشر و سایر اسناد بین‌المللی مرتبط با حقوق بشر،

با یادآوری تمامی قطعنامه‌های مرتبط که از سوی شورای حقوق بشر و مجمع عمومی تصویب شده‌اند، به‌ویژه جدیدترین آن‌ها، از جمله قطعنامه‌های 55/19 شورای حقوق بشر مورخ ۴ آوریل ۲۰۲۴، و S-35/1 مورخ ۲۴ نوامبر ۲۰۲۲، و قطعنامه 79/183 مجمع عمومی مورخ ۱۷ دسامبر ۲۰۲۴ درباره وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران،

با استقبال از گزارش و توصیه‌های گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران که به شورای حقوق بشر ارائه شده است، و با تأکید بر اینکه توصیه‌های مطرح‌شده در این گزارش باید از سوی دولت جمهوری اسلامی ایران مورد توجه قرار گیرد،

و نیز با استقبال از گزارش هیأت بین‌المللی حقیقت‌یاب مستقل درباره جمهوری اسلامی ایران که برای بررسی نقض‌های ادعایی حقوق بشر مرتبط با اعتراضات آغاز شده در ۱۶ سپتامبر ۲۰۲۲، به‌ویژه درباره زنان و کودکان، تشکیل شده است،

با اذعان به تعامل میان دولت جمهوری اسلامی ایران و گزارشگر ویژه، در عین حال با ابراز تأسف از عدم دسترسی مداوم گزارشگر ویژه و هیأت حقیقت‌یاب به کشور،

با استقبال از تعامل اخیر دولت جمهوری اسلامی ایران با دفتر کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، از جمله از طریق گفت‌وگو و بازدید معاون کمیسر عالی حقوق بشر از ایران در فوریه ۲۰۲۴، در حالی که خواهان تقویت همکاری‌های فنی و محتوایی با این دفتر است،

با ابراز نگرانی از تداوم نقض طیف گسترده‌ای از حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، همان‌گونه که در گزارش‌های گزارشگر ویژه و هیأت حقیقت‌یاب تأکید شده است، و با ابراز نگرانی عمیق از اینکه مصونیت سیستماتیک و پایدار از مجازات در قبال نقض‌های فاحش حقوق بشر و فقدان پاسخ‌گویی در جمهوری اسلامی ایران، محیطی مناسب برای عاملان فراهم می‌سازد، چرخه‌های خشونت را تداوم می‌بخشد و حق قربانیان و بازماندگان در دستیابی به جبران خسارت مؤثر را نقض می‌کند،

با نگرانی شدید از افزایش مداوم اعدام‌ها، از جمله افرادی که به جرایمی محکوم شده‌اند که شرایط مشمول تعریف «جدی‌ترین جنایات» را ندارند، همچنین افزایش شمار زنان اعدام‌شده و تداوم اعدام افرادی که در هنگام وقوع جرم اتهاماتی زیر ۱۸ سالگی بودند و محکوم شده‌اند، [آنها] پس از محاکماتی که به‌شدت اصول دادرسی عادلانه را نقض می‌کنند،

با ابراز نگرانی عمیق از خشونت و تبعیض گسترده در قانون و عمل، به ویژه علیه زنان و دختران، کودکان، افراد متعلق به اقلیت‌های اثنیک، زبانی، مذهبی (اعم از به رسمیت شناخته شده و نشده)، مدافعان حقوق بشر، وکلا، روزنامه‌نگاران و کارکنان رسانه‌ها، فعالان صنفی و افرادی که از حق آزادی عقیده و بیان (چه به صورت آنلاین و چه آفلاین) و حق آزادی تجمع و تشکیل مسالمت‌آمیز استفاده می‌کنند،

با استقبال از توقف اجرای «قانون حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب»، و با درخواست از جمهوری اسلامی ایران برای لغو کامل این قانون و همه قوانین و سیاست‌های تبعیض‌آمیز مربوط به حجاب اجباری، و حذف دیگر موانع مشارکت سیاسی و اقتصادی زنان،

با توجه به توصیه‌های هیأت حقیقت‌یاب مبنی بر اینکه باید تحقیقات درباره نقض‌های جدی حقوق بشر و جنایات علیه بشریت، از جمله تبعیض ساختاری و سیستماتیک، نقض حق آزادی عقیده و بیان، آزادی تجمع و تشکیل مسالمت‌آمیز، آزار و اذیت مدافعان حقوق بشر، وکلا، هنرمندان، معلمان و کارکنان پزشکی، و نابرابری در دسترسی به عدالت ادامه یابد، و اینکه اقدامات مربوط به پاسخ‌گویی باید در سطح ملی و بین‌المللی پیگیری شود،

۱. با تأسف از نقض‌های گسترده، مکرر و مداوم حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران یاد می‌کند، و از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که به مصونیت سیستماتیک پایان دهد و نظامی برای پاسخ‌گویی مطابق با حقوق بین‌الملل، از جمله اصلاحاتی در قانون اساسی، قانون‌گذاری و اجرایی ایجاد کند، استقلال کامل قوه قضائیه را تضمین نماید و امکان جبران مؤثر را برای قربانیان فراهم سازد؛

۲. با نگرانی عمیق نسبت به یافته‌های هیأت بین‌المللی حقیقت‌یاب مستقل درباره جمهوری اسلامی ایران درخصوص نقض حقوق بشر و جنایات علیه بشریت، از جمله رفتارهای سرکوب‌گرانه مداوم علیه زنان، دختران و دیگر حامیان حقوق بشر در چارچوب اعتراضات، ابراز نگرانی می‌کند، و از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد به تبعیض مداوم علیه زنان و دختران پایان دهد؛

۳. از دولت جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که هم در قانون و هم در عمل، تمامی اشکال تبعیض و خشونت مبتنی بر اندیشه، وجدان، دین و باور را، از جمله علیه افراد متعلق به اقلیت‌های مذهبی و اعتقادی به رسمیت شناخته شده و نشده، و نیز اقلیت‌های اثنیک، زبانی یا سایر اقلیت‌ها، شامل اشکال چندگانه و متقاطع تبعیض، از بین ببرد؛

۴. همچنین از دولت جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که محیطی امن و حمایت‌گر برای جامعه مدنی، مدافعان حقوق بشر، روزنامه‌نگاران و کارکنان رسانه‌های فراهم آورد، از جمله از طریق تضمین و رعایت حق آزادی عقیده و بیان (به صورت آنلاین و آفلاین) و حقوق آزادی تجمع و تشکیل مسالمت‌آمیز، و افرادی که به دلیل استفاده از حقوق و آزادی‌های بنیادین خود به طور خودسرانه بازداشت شده‌اند را آزاد کند؛

۵. دولت جمهوری اسلامی ایران را ترغیب می‌کند که تمامی اقدامات قانونی، اجرایی و سایر اقدامات لازم را مطابق با تعهدات بین‌المللی حقوق بشری خود اتخاذ کند تا اطمینان حاصل شود هیچ‌کس به دلیل جرایمی که شرایط مشمول «جدی‌ترین جنایات» شدن را ندارند یا به‌خاطر جرایم ادعاشده‌ای که در زمان ارتکاب زیر ۱۸ سال بوده‌اند، به اعدام محکوم یا اعدام نشود، و کلیه محکومیت‌ها و مجازات‌های کیفری توسط دادگاه‌هایی صالح، مستقل و بی‌طرف صادر شود که روند دادرسی در آن‌ها به‌طور کامل با اصول دادرسی عادلانه منطبق باشد؛

۶. تصمیم می‌گیرد که مأموریت گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران را برای مدت یک سال دیگر تمدید کند تا نظارت بر وضعیت جاری حقوق بشر، از جمله حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ادامه یابد و پیشرفت در اجرای توصیه‌ها ارزیابی شود، و از گزارشگر ویژه می‌خواهد گزارشی را به شورای حقوق بشر در دوره شصت‌ویکم و به مجمع عمومی در دوره هشتادم ارائه دهد؛

۷. همچنین تصمیم می‌گیرد که هیأت مستقل بین‌المللی حقیقت‌یاب درباره جمهوری اسلامی ایران، که در پی اعتراضات آغاز شده در ۱۶ سپتامبر ۲۰۲۲ تشکیل شده، برای مدت یک سال دیگر با مأموریت‌های زیر ادامه یابد:

(الف) نظارت و تحقیق جامع و مستقل درباره ادعاهای مربوط به نقض‌های جدی و مداوم حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران؛

(ب) تعیین حقایق، شرایط و علل ساختاری این نقض‌ها، از جمله تبعیض مبتنی بر جنسیت، اثنیک، دین یا باور و دیدگاه‌های سیاسی؛

(ج) گردآوری، جمع‌آوری، تحلیل، ثبت و حفظ شواهد این نقض‌ها، نگهداری و حفاظت از شواهد جمع‌آوری شده تاکنون، و تضمین دسترسی به شواهد برای استفاده در هرگونه روند قضایی مستقل؛

۸. از هیأت حقیقت‌یاب می‌خواهد که گزارشی را به شورای حقوق بشر در دوره شصت‌ویکم طی گفت‌وگوی تعاملی مشترک با گزارشگر ویژه ارائه دهد، و نیز به مجمع عمومی در دوره هشتادم به‌روزرسانی شفاهی به‌همراه گفت‌وگوی تعاملی درباره اجرای مأموریت خود ارائه کند؛

۹. از دولت جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که همکاری کامل با گزارشگر ویژه و هیأت حقیقت‌یاب داشته باشد، دسترسی بدون مانع به کشور را برای آن‌ها فراهم کند و تمامی اطلاعات لازم برای اجرای مأموریت‌هایشان را مطابق با دعوتنامه دائم خود در اختیار آنان بگذارد؛

۱۰. گزارشگر ویژه و هیأت حقیقت‌یاب را تشویق می‌کند تا با همکاری نزدیک با یکدیگر، هم‌افزایی ایجاد کنند؛

۱۱. از دبیرکل سازمان ملل درخواست می‌کند که منابع لازم برای اجرای مأموریت‌های گزارشگر ویژه و هیأت حقیقت‌یاب را در اختیار آن‌ها قرار دهد.
